

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. KOVO 5 D. NUTARIMO
NR. 245 „DĖL KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO RINKLIAVŲ RŪŠIŲ, JŲ
MAKSIMALIŲ DYDŽIŲ SĄRAŠO IR TAIKymo PRINCIPŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO (TAP-21-1640(2)) (TAIS NR. 21-34001)**

2021-12-14 Nr. NV-3259

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: perskirstyti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavas, siekiant atitikti 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/883 dėl uosto priėmimo įrenginių, į kuriuos pristatomos laivų atliekos, reikalavimus, supaprastinti rinkliavų struktūrą ir sumažinti rinkliavų rūšių skaičių.

3. Dabartinė situacija:

- vadovaujantis Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymu, Vyriausybės nutarimu yra patvirtinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų rūšių ir jų maksimalių dydžių sąrašas ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų taikymo principų aprašas, kurie tikslintini atsižvelgiant į Direktyvos reikalavimus ir aktualizuojant Aprašo nuostatas;
- Susisiekimo ministerija nurodo, kad, siekiant išlaikyti analogišką surenkamų rinkliavų pajamų metinį lygį, naujų įkainių modeliavimo analizė buvo atlikta 2020 metų rinkliavų ir laivų dydžių bei įplaukimų skaičiaus struktūros pagrindu, todėl, jeigu nebus esminių laivų dydžių bei įplaukimų skaičiaus struktūros pokyčių, esminių metinės rinkliavų sumos nuokrypių dėl rinkliavų padidavimo ar sumažinimo (neskaičiuojant tonažo rinkliavos įvedimo vidaus vandens keleiviniam keltui) nenumatoma.

4. Projekto esmė:

- mažinami sanitarinės rinkliavos dydžiai (tikslas – surenkamą sanitarinės rinkliavos metinę sumą priartinti prie realiai patiriamų sąnaudų (savikainos). Sanitarinės rinkliavos įkainio pokyčio skirtumas pridedamas prie krantinės rinkliavos);
- naikinama navigacinė rinkliava – sujunginama su laivo rinkliava (tikslas – supaprastinti rinkliavų struktūrą ir sumažinti rinkliavų rūšių skaičių. Navigacinės rinkliavos įkainio pokyčio skirtumas pridedamas prie laivo rinkliavos);
- mažinama akvatorijos rinkliava, kurios siūlomi dydžiai apskaičiuoti pagal realiai patiriamas sąnaudas (savikainą). Įkainio pokyčio skirtumas pridedamas prie laivo rinkliavos;
- siūloma tonažo rinkliava apmokestinti ratinių transporto priemonių gabenimą vidaus vandens keleiviniais keltais, vežančiais krovinius ir keleivius pagal viešai paskelbtą grafiką uosto akvatorijos ribose. Siekiama kompensuoti Uosto direkcijos patiriamas sąnaudas, susijusias su uosto infrastruktūros pagerinimu (atnaujinimu), skirtu išimtinai susisiekimui su Kuršių nerija vykdyti; siūlomi tonažo rinkliavos dydžiai apskaičiuoti įvertinus faktines Uosto direkcijos patiriamas sąnaudas ir numatomas įgyvendinti naujas uosto infrastruktūros investicijas pagal AB „Smiltynės perkėla“ poreikį;
- atlikus minėtus pakeitimus, metinis Uosto rinkliavų pajamų pokytis sudarytų +1 mln. eurų (dėl sanitarinės, navigacinės, laivo ir akvatorijos rinkliavų pakeitimų pajamos iš rinkliavų padidėtų 35 tūkst. eurų, o dėl tonažo rinkliavos įvedimo vidaus vandens keleiviniam keltui, vežančiam krovinius ir keleivius pagal viešai paskelbtą grafiką uosto akvatorijos ribose – padidėtų 975 tūkst. eurų);

- tonažo rinkliavos pokytis ir ratinių transporto priemonių apmokestinimas sudarytų taršos valdymo ir ekologiškesnio keliavimo Kuršių nerijoje pasirinkimo prielaidas.

5. Derinimas: Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Žemės ūkio ministerija informavo, kad pastabų neturi. Lietuvos laivybos agentų ir ekspeditorių asociacija pastabų per nustatytą terminą nepateikė.

Į Lietuvos transporto saugos administracijos, Uosto direkcijos, Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacijos, taip pat ir iš visuomenės – jūrų agentūros „Baltic Marine Service“ gautas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

Teisingumo ministerijos, Lietuvos jūrų krovos kompanijų asociacijos, Lietuvos laivų savininkų asociacijos ir kompanijos „MSC Lithuania“ (Klaipėdos atstovybė) pastabos buvo įvertintos.

AB „Smiltynės perkėla“ akcentuoja, kad, įvedus tonažo rinkliavą vidaus vandenui keleiviniam keltui, bendrovės sąnaudos išaugs 20 proc., arba 1 mln. eurų, rinkliava bus įtraukta į transporto priemonių perkėlimo keltais paslaugų bilieto kainą.

Projektas svarstytas 2021 m. gruodžio 7 d. tarpinstituciniame pasitarime, teikiamas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas Projektas ir papildoma informacija dėl detalesnio keičiamų rinkliavų dydžių, įvedamų tonažo rinkliavos dydžių keleiviniams keltams poveikio ūkio subjektams, visuomenei, taip pat dėl Valstybinės energetikos kontrolės tarnybos nuomonės dėl įvedamos tonažo rinkliavos įtakos perskaičiuojant keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias didžiausius tarifus – Susisiekimo ministerija nurodo, kad:

- Uosto direkcijos veikla ir investicijos, susijusios su keleivių ir transporto priemonių susisiekimo su Kuršių nerija sąlygų užtikrinimu, nėra laikomos Uosto direkcijos vykdomu specialiuoju įpareigojimu (pripažįstama kaip komercinė Uosto direkcijos veikla), todėl siekiant, kad tiesiogiai šiai veiklai naudojama uosto infrastruktūra generuotų atitinkamą turto grąžą (nustatyta 6 proc.), būtinos papildomos pajamos iš uosto rinkliavų;
- Uosto direkcijos nuostolis iš infrastruktūros, skirtos išimtinai susisiekimo su Kuršių nerija paslaugoms teikti, 2020 metais sudarė 546,5 tūkst. Eur (Uosto direkcijos metinės pajamos iš infrastruktūros, kuri naudojama susisiekimui su Kuršių nerija, sudarė 44,6 tūkst. Eur (žemės nuomos mokestis ir uosto rinkliavos); Uosto direkcijos sąnaudos, susijusios su infrastruktūra, kuria naudojasi AB „Smiltynės perkėla“, sudarė 580,4 tūkst. Eur (tiesioginės eksploatacinės, nusidėvėjimo sąnaudos ir bendrosios Uosto direkcijos veiklos sąnaudos). Nepakeitus kainodaros, Uosto direkcija negalėtų vykdyti investicijų į uosto infrastruktūrą, užtikrinančią saugaus keleivių ir transporto priemonių perkėlimo per Kuršių marias, paslaugos teikimą;
- 2021–2025 m. laikotarpiu numatomos Uosto direkcijos investicijos į krantinių rekonstrukciją ir kapitalinį remontą apie 4.2 mln. eurų (į jas atsižvelgta siūlant tonažo rinkliavos dydžius);
- Valstybinė energetikos kontrolės tarnyba Susisiekimo ministeriją darbo tvarka informavo, jog perkėlimo keltais per Kuršių marias didžiausi tarifai yra perskaičiuojami kartą metuose; dabar nustatytas didžiausias tarifas galioja iki 2022 m. birželio 1 d.; papildomai susidariusias sąnaudas dėl teisės aktų pasikeitimo galima būtų įvertinti tik perskaičiavimo metu, į būtinąsias sąnaudas įtraukiant iki 2022 m. birželio 1 d. patirtas sąnaudas ir papildomai įskaičiuojant planuojamas metines tonažo rinkliavos sąnaudas (iki 2022 m. birželio 1 d. nustatyti konkretūs didžiausi tarifai atskiroms transporto priemonių rūšims negalėtų kisti; AB „Smiltynės perkėla“ iki 2022 m. birželio 1 d. patirtų sąnaudų susigrąžinimas užtruktų iki 2023 m. birželio 1 d.);
- nustačius naujų uosto rinkliavų dydžius, AB „Smiltynės perkėla“ koreguotų keliamų transporto priemonių bilieto kainą, todėl poveikis visuomenei būtų jaučiamas padidėjus transporto priemonės perkėlimo per Kuršių marias bilieto kainai - preliminariu vertinimu, nuo 2022 m. birželio 1 d. bilieto kainos pokytis galėtų siekti 23 proc.;
- vadovaujantis Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymu, padidėjusi perkėlimo keltais bilieto kaina Įstatyme nurodytiems subjektams turėtų būti kompensuojama iš Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: numatyta Projektą pakartotinai aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt